

مدیریت ارتباطات در رسانه‌های ورزشی
سال دوم، شماره پیاپی ۶ زمستان ۱۳۹۳
صص ۴۸ - ۴۱

وضعیت کتب مدیریت اوقات فراغت و ورزش‌های تفریحی در دانشگاه‌های ایران تا پایان سال ۱۳۹۳

حدیث فاعلی*^۱، رضا صابونچی^۲، حمید قاسمی^۳

۱. دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت ورزشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بروجرد
۲. استادیار دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه آزاد بروجرد
۳. دکتری مدیریت و رسانه‌های ورزشی و استادیار دانشگاه پیام نور
(تاریخ دریافت: ۹۳ / ۱۰ / ۲۹ - تاریخ تصویب: ۹۳ / ۱۲ / ۲۶)

چکیده

هدف از تحقیق حاضر تعیین وضعیت کتب درسی مدیریت اوقات فراغت و ورزش‌های تفریحی در دانشگاه‌های ایران تا پایان سال ۱۳۹۳ از نظر ساختار، محتوا و صوری بود. روش تحقیق، توصیفی تحلیلی محتوا و جامعه آماری شامل ۳۴ کتاب مدیریت اوقات فراغت و ورزش‌های تفریحی منتشر شده تا پایان پاییز ۱۳۹۳ بود. با توجه به محدود بودن جامعه آماری، نمونه آماری را ۱۸ کتاب اوقات فراغت و ورزش‌های تفریحی منتشر شده تا پایان پاییز ۱۳۹۳ را تشکیل داد. روش نمونه‌گیری به صورت هدفمند و نمونه‌گیری در دسترس بود. ابزار جمع‌آوری اطلاعات را برگه‌کدگذاری شده محقق ساخته دو بخشی شامل مشخصات عمومی کتاب و مقوله‌ها یا واحدهای تحلیلی تشکیل داد. پس از جمع‌آوری داده‌ها، تجزیه و تحلیل آن‌ها با استفاده از آمار توصیفی شامل میانگین، انحراف استاندارد، جداول فراوانی مطلق و نسبی و در آمار استنباطی از آزمون تی تک نمونه‌ای بوسیله نرم افزار SPSS نسخه ۲۱ انجام گرفت. نتایج پژوهش نشان داد که کتب مدیریت اوقات فراغت و ورزش‌های تفریحی از دیدگاه اساتید در بعد محتوایی به طور معنی‌داری نامناسب است اما از دیدگاه دانشجویان به طور معنی‌داری مناسب نیستند. از دیگر نتایج تحقیق این بود که کتب مدیریت اوقات فراغت و ورزش‌های تفریحی از دیدگاه اساتید، در بعد ظاهری به طور معنی‌داری مناسب نیستند در حالی که از دیدگاه دانشجویان این کتاب‌ها در بعد ظاهری به طور معنی‌داری نامناسب هستند.

واژه‌های کلیدی: اوقات فراغت، ورزش‌های تفریحی، تحلیل محتوا، دانشگاه‌های ایران

مقدمه

هر جامعه‌ای بر اساس نظام ارزشی حاکم بر آن درصدد تعلیم و تربیت افرادی است که آرمان‌های خود را در وجود آن متبلور سازد. در جوامع مختلف برای رسیدن به این مهم، از ابزارها و رسانه‌های مختلفی استفاده می‌کنند. یکی از این ابزارها، مخصوصاً در کشور ما به دلیل غالب بودن و ندادن بهای زیاد به دیگر روش‌های آموزشی، کتاب‌های درسی هستند (نیک نفس و علی‌آبادی، ۱۳۹۲). در سطح دانشگاه، یکی از پراهمیت‌ترین و رایج‌ترین منابع یادگیری دانشجویان در نظام آموزش عالی کشور کتاب‌های درسی هستند. از این رو کتاب‌های درسی به عنوان منابع دروس رشته‌های مختلف تحصیلی دانشگاهی نقش مهمی در تحقق اهداف آموزشی و تربیتی نظام آموزش عالی ایفا می‌کنند. (کشکر، قاسمی و تجاری، ۱۳۹۰). کتاب‌های درسی، رسانه‌ای هستند که همه روزه معلمان و شاگردان از آن استفاده می‌کنند، لذا گاهی اوقات به عنوان تمام برنامه درسی، معلم بر آن تاکید می‌کند (آلتبیچ، ۱۹۹۱؛ به نقل از نوریان، ۱۳۸۷). کتاب درسی محصول یک فرایند تکنولوژیک است که محتوا و ساختار آنها برنامه درسی را به شیوه‌ای که مناسب آموزش و یادگیری باشد، تصریح و تفسیر می‌کند (پارسا، ۱۳۷۴). در سال‌های اخیر کتاب‌های درسی و غیردرسی فراوانی در زمینه‌های تخصصی ورزشی منتشر شده است که یکی از آنها مدیریت اوقات فراغت و ورزش‌های تفریحی است. (قاسمی و رحمانی، ۱۳۹۲).

اوقات فراغت و نحوه گذران آن از مباحثی است که پس از انقلاب صنعتی به موضوعی مهم بدل شده است. پس از انقلاب صنعتی، دسترسی فزاینده انسان به فن‌آوری جدید باعث شده است اوقات فراغت در هفته تا حدود ۲ برابر افزایش یابد (امیرتاش، ۱۳۸۳). چگونگی تنظیم محتوای و ساختار کتب درسی عامل مهمی در تعیین چگونگی یادگیری است. گاهی عدم کارایی و نامناسب بودن محتوا و یا ساختار آن یادگیری را مشکل می‌کند یا نتیجه‌ای کمتر از انتظار به بار می‌آورد. در واقع، در تهیه کتاب‌های درسی مؤثر و اثربخش، تحلیل محتوا و ساختار کتاب‌های درسی می‌تواند تحولات مثبتی را در شیوه تدوین و طراحی آنها به وجود آورد و راه‌گشای حل بسیاری از مشکلات جاری آموزش باشد. در واقع، تحلیل محتوا و ساختار کتاب‌های درسی می‌تواند نقاط قوت و ضعف احتمالی کتاب‌های درسی را برای اصلاح و

تغییر احتمالی، متناسب با اهداف تعیین شده و اصول علمی در اختیار مدیران و برنامه‌ریزان و مؤلفان کتاب‌های درسی قرار دهد. ایزدپرست (۱۳۹۳) در تحلیل محتوای کتاب‌های روش تحقیق در حیطه تربیت بدنی و علوم ورزشی به این نتیجه دست یافت که اغلب کتاب‌ها مطابق سرفصل‌ها نبوده و یک کتاب ۳ بار ترجمه شده بود. اغلب کتاب‌های این حوزه ترجمه بوده و تنها ۳ کتاب از ۱۴ کتاب تألیف بودند. مین، کیم، وون و سون (۲۰۱۱) در تحقیقی با عنوان "تحلیل محتوا برای بهبود خواننده کتاب الکترونیکی در بازار کره" به این نتیجه رسیدند که خوانندگان کتاب‌های الکترونیکی در آمریکا موفق بوده‌اند. با این وجود، کتاب‌های الکترونیکی آمریکا در بازار کره راه‌اندازی شده‌اند. خوانندگان کتاب‌های الکترونیکی آمریکا نیاز به شناسایی ویژگی‌های خوانندگان کتاب‌های الکترونیکی مربوط به الویت‌های کره دارند. در رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی در داخل و خارج کشور چندین مطالعه به بررسی تحلیل محتوای دیدگاه‌های رؤسای سازمان تربیت بدنی (قاسمی و همکاران، ۱۳۹۱)، مدیریت اجرا و سر فصل دروس (امینیان رضوی و همکاران، ۱۳۹۰)، مجلات علمی - پژوهشی (عسگری، الهی و پورسلطانی‌زرنندی، ۱۳۹۳؛ عسگری، الهی و پورسلطانی، ۱۳۹۱)، روزنامه‌های ورزشی (شهیرتوفیق و همکاران، ۱۳۹۰؛ بارفروش، ۱۳۸۶؛ فروزان، ۱۳۸۶)، برنامه‌های تلویزیونی (صدیقی، ۱۳۸۸؛ رهنما، ۱۳۸۲)، کتاب‌سنجی (علوی‌نامور، فخری و ساری‌صراف، ۱۳۸۸؛ لویز - مانوز و همکاران، ۲۰۰۳)، نشر کتاب (قاسمی، کشکر و موسوی، ۱۳۹۱) و تحلیل کتب مختلف (ایزدپرست، ۱۳۹۳؛ قاسمی و رحمانی، ۱۳۹۲) پرداخته‌اند. با این حال، مطالعه در زمینه تحلیل محتوای کتب دانشگاهی تربیت بدنی و علوم ورزشی کمتر صورت گرفته است (ایزدپرست، ۱۳۹۳؛ قاسمی و رحمانی، ۱۳۹۲؛ رضی، ۱۳۸۸) بخصوص این که در زمینه تحلیل محتوای کتب مدیریت اوقات فراغت و ورزش‌های تفریحی تا به حال مطالعه‌ای صورت نگرفته است. لذا، مطالعات دیگری لازم و ضروری است که در زمینه تحلیل کتب دانشگاهی بخصوص کتب مدیریت اوقات فراغت و ورزش‌های تفریحی صورت گیرد. بنابراین، هدف از تحقیق حاضر تحلیل وضعیت کتب درسی مدیریت اوقات فراغت و ورزش‌های تفریحی در دانشگاه‌های ایران تا پایان سال ۱۳۹۲ از نظر ساختار، محتوا و صورتی خواهد بود.

روش پژوهش

روش تحقیق در این پژوهش از نظر استراتژی توصیفی، از نظر مسیر اجرا تحلیل محتوا، از نظر جمع‌آوری اطلاعات، اسنادی و از نظر رویکرد زمانی، حال‌نگر می‌باشد. تمام کتاب‌های منتشر شده مدیریت اوقات فراغت و ورزش‌های تفریحی تا پایان پاییز ۱۳۹۳ شامل ۳۴ جلد کتاب بود که با توجه به محدود بودن جامعه آماری، ۱۸ جلد از این کتاب‌ها به صورت هدفمند و در دسترس به عنوان نمونه آماری انتخاب شده و مورد بررسی قرار گرفت. ابزار جمع‌آوری اطلاعات را برگه‌کدگذاری شده محقق ساخته دو بخشی شامل مشخصات عمومی کتاب و مقوله‌ها یا واحدهای تحلیل تشکیل می‌داد که پس از تأیید روایی توسط ۱۲ نفر از اساتید و کارشناسان رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی در گرایش مدیریت ورزشی و تأیید پایایی با تعیین ضریب توافق سه نفر کدگذار با استفاده از آزمون اسکات، مورد استفاده قرار گرفت. پس از جمع‌آوری داده‌ها، تجزیه و تحلیل آن‌ها با استفاده از آمار توصیفی شامل میانگین، انحراف استاندارد، جداول فراوانی مطلق و نسبی و در آمار استنباطی از آزمون تی تک نمونه‌ای بوسیله نرم افزار SPSS نسخه ۲۱ انجام گرفت.

یافته‌های تحقیق

یافته‌های توصیفی تحقیق عبارتند از:

- ۴ جلد از کتاب‌ها (۲۲/۲ درصد) از فونت زر، ۱۲ جلد (۶۶/۷ درصد) از فونت نازنین و ۲ جلد (۱۱/۲ درصد) از فونت لوتوس برای تحریر مطالب استفاده کرده بودند.
- ۴ جلد از کتاب‌ها (۲۲/۲ درصد) از فونت شماره ۱۳ و ۱۴ جلد (۷۷/۸ درصد) از شماره فونت ۱۴ برای تحریر مطالب استفاده کرده بودند.
- ۱۴ جلد از کتاب‌ها (۷۷/۸ درصد) بین سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۵، ۲ جلد بین سال‌های ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۰ و ۲ جلد دیگر بین سال‌های ۱۳۸۵ تا ۱۳۸۱ انتشار یافته بودند.
- حدود ۷۷/۸ درصد از کتاب‌ها دارای تصویر و ۲۲/۲ درصد فاقد تصویر بودند.
- در تمامی کتاب‌های مورد مطالعه از جدول استفاده شده بود.
- در تمامی کتاب‌های مورد مطالعه از نمودار استفاده شده بود.
- ۱۴ جلد از کتاب‌ها صفحات پایین‌تر از ۲۵۰ صفحه داشته‌اند.
- ۱۵ جلد از کتاب‌ها دارای واژه‌نامه و ۳ جلد فاقد واژه‌نامه در پایان کتاب بودند.
- ۱۳ جلد از کتاب‌ها دارای منبع و ۵ جلد فاقد منبع بودند.
- تنها ۵ جلد از کتاب‌ها دارای منبع فارسی بودند و مابقی ۱۱ جلد منبع فارسی نداشتند.
- تنها ۵ جلد از کتاب‌ها دارای منبع انگلیسی بودند و مابقی ۱۱ جلد منبع انگلیسی نداشتند.
- ۵ جلد از کتابها فهرست منابع را در انتهای هر فصل و ۱۳ جلد دیگر فهرست منابع را در انتهای کتاب ارائه داده بودند.
- فقط دو جلد از کتاب‌ها از منابع الکترونیکی جهت تحریر مطالب کتاب استفاده کرده بودند.
- در میان ۱۸ کتاب، ۱۲ مورد آن تألیف و ۶ مورد آن ترجمه بود.
- تنها یک مورد از کتاب‌ها مولف تک نفره داشته و بقیه کتاب‌ها دارای دو، سه و بیش از سه مولف بودند.

- ۱۶ جلد از کتاب‌های مورد بررسی دارای عطف بوده و فقط ۲ جلد از آن‌ها فاقد عطف بود.

- ۸۳/۳ درصد کتاب‌ها (۱۵ جلد) دارای جلد شومیز و ۱۶/۷ درصد آنها (۳ جلد) گلاسه بودند و هیچ کدام زرکوب یا گالینکور نبودند.

- ۸۸/۹ درصد کتاب‌ها (۱۶ جلد) قطع وزیری و ۱/۱۱ درصد (۲ جلد) قطع رحلی بودند و قطع دیگری وجود نداشت.

- ۷۷/۸ درصد کتاب‌ها از گرافیک جلد کوآرک و ۲۲/۲ درصد از سایر گرافیک‌های جلد بودند در حالی که از گرافیک زرنگار استفاده نشده بود.

- از میان ۶ کتاب ترجمه شده نیز ۲ مورد دارای یک مترجم و بقیه دارای دو، سه و بیش از سه مترجم بودند.
- فقط ۲ جلد از کتاب‌ها دارای تصویر گویای عنوان کتاب بودند.
- در تمام کتاب‌های مورد مطالعه، از تصاویر گویا و دارای همخوانی با مطالب کتاب استفاده شده بود.
- ۱۲ جلد از کتاب‌ها با سرفصل‌های وزارت علوم کاملاً انطباق داشتند.
- در ۱۳ جلد از کتاب‌ها تناسب بین تعداد صفحات فصول مختلف وجود داشت.
- ۱۲ جلد از کتاب‌ها مقدمه ابتدای فصل داشتند و ۶ مورد دیگر مقدمه ابتدای فصل نداشتند.
- تنها ۶ جلد از کتاب‌ها دارای خلاصه فصل بودند.
- هیچ یک از کتاب‌ها دارای سوالات ارزشیابی در پایان فصل نبودند.
- در ۱۵ جلد از کتاب‌ها (۸۳/۳ درصد) از زبانی ساده برای بیان مطالب استفاده شده بود.
- در ۱۲ جلد از کتاب‌ها (۶۶/۷ درصد) از مطالب جدید در فهرست بندی مطالب و مفاهیم کتاب استفاده شده بود.
- فقط ۵ مورد از کتاب‌ها (۲۷/۸ درصد) تجدید چاپ شده بودند و بقیه مورد تجدید چاپ قرار نگرفته بودند.
- تمامی ۱۸ جلد کتاب از نظر پوشش رشته‌ای خاص در حیطه مدیریت ورزشی تحریر شده بودند.
- بجز سه مورد (۱۶/۷)، در دیگر کتاب‌ها منابع کمکی برای مطالعات تکمیلی معرفی نشده بود.
- در تمام ۱۸ جلد کتاب از علائم سجاوندی مناسب و بجا در متن استفاده شده بود.
- در ۱۰ جلد از کتاب‌ها (۵۵/۶ درصد)، معادل‌های لاتین اسامی و اصطلاحات خارجی، زیرنویس شده بود.
- در تمامی کتاب‌های مورد بررسی میان عنوان و موضوع کتاب تناسب وجود داشت.
- ۱۱ جلد از کتاب‌ها (۶۱/۱ درصد)، اهداف کل هر فصل را در ابتدای فصل بیان کرده بودند.
- ۱۵ مورد از کتاب‌ها (۸۳/۳ درصد) از کیفیت صفحه آرایی بالایی برخوردار بودند.
- ۱۴ جلد از کتاب‌ها (۷۷/۸ درصد) از کیفیت صحافی بالایی برخوردار بودند.
- در نیمی از کتاب‌های مورد بررسی پیشگفتار ابتدای کتاب موجود بود.
- یافته‌های پس از جمع‌آوری پرسشنامه‌ها، تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۱ صورت گرفت. در این قسمت یافته‌های پژوهش در جداول زیر ارائه شده است.
- با توجه به طبیعی بودن توزیع داده‌ها از آزمون تی تک نمونه ای برای بررسی وضعیت کتب مدیریت اوقات فراغت و ورزش‌های تفریحی از دیدگاه اساتید از بعد محتوایی استفاده شد. نتایج در جدول (۱) نشان داده شده است.

جدول ۰۱. آزمون تی تک نمونه‌ای برای بررسی وضعیت کتب از دیدگاه اساتید از بعد محتوایی

متغیر	تعداد	میانگین	میانگین فرضی	درجه آزادی	t	سطح معنی‌داری
بعد محتوایی	۱۲	۲/۴۰	۳	۱۱	-۴/۴۷	۰/۰۰۱**

P<۰/۰۱ **

توزیع داده‌ها از آزمون تی تک نمونه ای برای بررسی وضعیت کتب مدیریت اوقات فراغت و ورزش‌های تفریحی از دیدگاه دانشجویان از بعد محتوایی استفاده شد. نتایج در جدول (۲) نشان داده شده است.

با توجه به نتایج جدول (۱) و با توجه به منفی بودن t می‌توان گفت که وضعیت کتب مدیریت اوقات فراغت و ورزش‌های تفریحی از دیدگاه اساتید از بعد محتوایی به طور معنی‌داری نامناسب است (T=-۴/۴۷، P<۰/۰۱). با توجه به طبیعی بودن

جدول ۲. آزمون تی تک نمونه‌ای برای بررسی وضعیت کتب از دیدگاه دانشجویان از بعد محتوایی

متغیر	تعداد	میانگین	میانگین فرضی	درجه آزادی	t	سطح معنی داری
بعد محتوایی	۲۰	۳/۲۸	۳	۱۹	۱/۷۳	۰/۱۰

** $P < 0.01$

آزمون تی تک نمونه ای برای بررسی وضعیت کتب مدیریت اوقات فراغت و ورزش های تفریحی از دیدگاه اساتید از بعد ساختاری استفاده شد. نتایج در جدول (۳) نشان داده شده است.

با توجه به نتایج جدول (۲) کتب مدیریت اوقات فراغت و ورزش های تفریحی از دیدگاه دانشجویان از بعد محتوایی به طور معنی داری مناسب نیست. با توجه به طبیعی بودن توزیع داده‌ها از

جدول ۳. آزمون تی تک نمونه‌ای برای بررسی وضعیت کتب از دیدگاه اساتید از بعد ساختاری

متغیر	تعداد	میانگین	میانگین فرضی	درجه آزادی	t	سطح معنی داری
بعد ساختاری	۱۲	۲/۷۳	۳	۱۱	-۲/۴۳	۰/۰۳۴*

** $P < 0.01$

توزیع داده‌ها از آزمون تی تک نمونه‌ای برای بررسی وضعیت کتب مدیریت اوقات فراغت و ورزش های تفریحی از دیدگاه دانشجویان از بعد ساختاری استفاده شد. نتایج در جدول (۴) نشان داده شده است.

با توجه به نتایج جدول (۳) و با توجه به منفی بودن t می توان گفت که وضعیت کتب مدیریت اوقات فراغت و ورزش های تفریحی از دیدگاه اساتید از بعد ساختاری به طور معنی داری نامناسب است ($t = -2/43, P < 0.01$). با توجه به طبیعی بودن

جدول ۴. آزمون تی تک نمونه‌ای برای بررسی وضعیت کتب مدیریت از دیدگاه دانشجویان از بعد ساختاری

متغیر	تعداد	میانگین	میانگین فرضی	درجه آزادی	t	سطح معنی داری
بعد ساختاری	۲۰	۳/۵۱	۳	۱۹	۳/۱۱	۰/۰۰۶**

** $P < 0.01$

نمونه ای برای بررسی وضعیت کتب مدیریت اوقات فراغت و ورزش های تفریحی از دیدگاه اساتید از بعد ظاهری استفاده شد. نتایج در جدول (۵) نشان داده شده است.

با توجه به نتایج جدول (۴) وضعیت کتب مدیریت اوقات فراغت و ورزش های تفریحی از دیدگاه دانشجویان از بعد ساختاری به طور معنی داری مناسب می باشد ($P < 0.01$ ، $t = 3/11$). با توجه به طبیعی بودن توزیع داده‌ها از آزمون تی تک

جدول ۵. آزمون تی تک نمونه‌ای برای بررسی وضعیت کتب از دیدگاه اساتید از بعد ظاهری

متغیر	تعداد	میانگین	میانگین فرضی	درجه آزادی	t	سطح معنی داری
بعد ظاهری	۱۲	۲/۷۲	۳	۱۱	-۱/۱۷	۰/۲۷

** $P < 0.01$

وضعیت کتب مدیریت اوقات فراغت و ورزش های تفریحی از دیدگاه دانشجویان از بعد ظاهری استفاده شد. نتایج در جدول (۶) نشان داده شده است.

با توجه به نتایج جدول (۵) می توان گفت که وضعیت کتب مدیریت اوقات فراغت و ورزش های تفریحی از دیدگاه اساتید از بعد ظاهری به طور معنی داری مناسب نیست. با توجه به طبیعی بودن توزیع داده‌ها از آزمون تی تک نمونه ای برای بررسی

جدول ۶. آزمون تی تک نمونه‌ای برای بررسی وضعیت کتب از دیدگاه دانشجویان از بعد ظاهری

متغیر	تعداد	میانگین	میانگین فرضی	درجه آزادی	t	سطح معنی داری
بعد ظاهری	۲۰	۲/۶۶	۳	۱۹	-۲/۲۷	*۰/۰۳۵

P<۰/۰۵ **

با توجه به نتایج جدول (۶) وضعیت کتب مدیریت اوقات فراغت و ورزش‌های تفریحی از دیدگاه دانشجویان از بعد ظاهری به طور معنی‌داری نامناسب است ($t=-2/27, P<0/05$).

بحث و نتیجه گیری

یافته‌های حاصل از تجزیه و تحلیل داده‌های مربوط به کتب مدیریت اوقات فراغت و ورزش‌های تفریحی از دیدگاه اساتید در بعد محتوایی به طور معنی‌داری نامناسب است اما از دیدگاه دانشجویان به طور معنی‌داری مناسب نیستند. اهداف اصلی هر کتاب درسی، از طریق مفاهیم نهفته در محتوای آن تامین می‌گردد و در نقد کتاب، ارزیابی محتوا مهم‌ترین بخش نقد را به خود اختصاص می‌دهد. اگر کتابی از نظر محتوایی در سطح بالایی قرار داشته باشد، انتظار می‌رود که از نظر روزآمدی، جامعیت، مرتبط بودن مطالب کتاب با سایر دروس وابسته، طرح سوال‌های جدید و افق‌های تازه، وجود تناسب میان حجم اطلاعات اصلی و حجم اطلاعات جنبی، ظرفیت مطالب کتاب در ایجاد ارتباط با موضوعات میان رشته‌ای و ظرفیت مطالب کتاب در برقراری ارتباط با یادگیرنده و اثرگذاری بر او، نمرات بالایی کسب نماید. روزآمدی کتاب اشاره به این موضوع دارد که یک کتاب باید تازه‌ترین اطلاعات علمی مربوط به موضوع را در بر داشته باشد و مطالب آن هرچند وقت یک بار مورد تجدید نظر قرار گیرد و به روز شود. در این زمینه مشاهده شد که از کتاب‌های مورد تحقیق، تنها ۵ جلد از کتاب‌ها دارای منبع فارسی و ۵ جلد دارای منبع انگلیسی بودند. ۱۴ جلد از کتاب‌ها (۷۷/۸ درصد) بین سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۵ انتشار یافته بودند. این درحالی است که فقط ۵ مورد از آن‌ها (۲۷/۸ درصد) تجدید چاپ شده بودند و مابقی آن‌ها مورد تجدید چاپ قرار نگرفته بودند؛ در زمینه جامعیت یک کتاب باید این موضوع را در نظر داشت که یک کتاب در زمینه موضوع مورد نظر خود بایستی جامع باشد؛ البته این بدان معنا نیست که دارای جایگاهی برای گردآوری هر مطلبی باشد و به نحوی با موضوع مرتبط است، بلکه بدین

معناست که باشد با توجه به اهداف کلی و اهداف ویژه و سرفصل‌های آن سنجیده شود. با توجه به یافته‌های پژوهش، تمامی ۱۸ جلد کتاب از نظر پوشش رشته‌ای خاص در حیطه مدیریت ورزشی تحریر شده بودند و میان عنوان و موضوع کتاب تناسب وجود داشت اما فقط در ۱۲ جلد از آن‌ها، سرفصل‌های کتاب با سرفصل‌های وزارت علوم کاملاً انطباق داشتند؛ به عبارتی، این شاخص ارزیابی محتوایی در اکثر موارد رعایت شده بود. از دیگر شاخص‌های ارزیابی محتوایی کتاب، مرتبط بودن مطالب کتاب با سایر دروس وابسته است بدین معنی که محتوای کتاب باید به گونه‌ای باشد که امکان ارتباط با سایر مطالب وابسته را داشته باشد که کتاب‌های مورد بررسی همگی در زمینه مدیریت اوقات فراغت و ورزش‌های تفریحی تحریر شده بودند و با دروس دیگر رشته تربیت بدنی مرتبط بودند.

همچنین، در یک کتاب خوب بایستی سوال‌های جدید مطرح شده و افق‌های تازه‌ای در زمینه مطلب مورد نظر پیش روی خوانندگان بگشاید. این هدف از طریق برانگیختن حس کنجکاوی و کاوشگری در خوانندگان و آموزش تفکر انتقادی به آنان تحقق می‌یابد، با توجه به یافته‌ها، در ۱۲ جلد از کتاب‌ها (۶۶/۷ درصد) از مطالب جدید در فهرست بندی مطالب و مفاهیم کتاب استفاده شده بود. علاوه بر این، در کتاب‌های تحریر شده باید تلاش شود که میان حجم اطلاعات اصلی و حجم اطلاعات جنبی کتاب، تناسب وجود داشته باشد؛ بنابراین کتاب نباید خیلی مختصر و یا خیلی پرحاشیه و دارای شاخ و برگ‌های فراوان باشد که در کتاب‌های تحت بررسی مشاهده شد، ۱۴ جلد از آن‌ها، صفحات پایین‌تر از ۲۵۰ صفحه دارند و در ۱۳ جلد از کتاب‌ها تناسب بین تعداد صفحات فصول مختلف وجود داشت. موضوع دیگر مورد بحث در نقد محتوای یک کتاب، ظرفیت مطالب کتاب در ایجاد ارتباط با موضوعات میان رشته‌ای است بدین معنی که نویسندگان کتاب بایستی با پیوند مباحث کتاب با مباحث سایر رشته‌ها در مواجهه و حل مسائل جدید کوشا باشند. امروزه مباحث میان

بتواند به تحقیق بپردازد و دامنه اطلاعات خود را افزایش دهد از محاسن کتاب (از نظر محتوای آن) شمرده می‌شود. در این رابطه یافته‌ها نشان داد که در اکثر کتاب‌ها از تصاویر، نمودارها و جداول مناسب و بجا برای انتقال برخی مفاهیم کتاب استفاده نموده بودند و به این طریق مولفان و مترجمان کتاب‌ها تلاش نموده‌اند که موجبات برقراری ارتباط مثبت با خواننده را فراهم نمایند اما هیچ‌یک از کتاب‌ها دارای سوالات ارزشیابی در پایان فصل نبودند که وجود این سوالات ارزشیابی به نوبه خود می‌تواند موجب محک خواننده و نیز برانگیزاننده حس کنجکاوی در وی باشد. از بین کتاب‌های مورد بررسی، در میان ۱۸ کتاب، ۱۲ مورد آن تألیف و ۶ مورد آن ترجمه بود. تنها یک مورد از کتاب‌های تألیفی، مولف تک نفره داشته و بقیه کتاب‌ها دارای دو، سه و بیش از سه مولف بودند و از میان ۶ کتاب ترجمه شده نیز ۲ مورد دارای یک مترجم و بقیه دارای دو، سه و بیش از سه مترجم بودند. تعداد افراد دلیل در تحریر کتاب می‌تواند نقش مثبتی در بهبود محتوای کتاب‌ها داشته باشد چرا که هر یک از دید و نظر خود می‌توانند در بهبود مطالب و محتوای کتاب، تاثیرگذار باشند.

رشته‌ای و فرا رشته‌ای جایگاه ویژه‌ای در تحقیقات علمی دارند و مانند گذشته نیست که نویسندگان برای هر موضوع و مبحثی، نظام و چهارچوب از پیش تعیین شده قائل شوند بنابراین نیاز است که در تحریر کتاب‌ها خصوصاً کتاب‌های علمی و دانشگاهی، مطالب کتاب را با موضوعات میان رشته‌ای مرتبط سازند. موضوع مدیریت اوقات فراغت و ورزش‌های تفریحی به گونه‌ای است که در آن، خواه ناخواه مطالبی از دیگر حوزه‌های تربیت بدنی مانند مدیریت رویداد و یا سازمان‌های ورزشی بیان می‌شود. ظرفیت مطالب کتاب در برقراری ارتباط با یادگیرنده و اثرگذاری بر او، یکی دیگر از مسائلی است که بر بهبود محتوای کتاب‌ها می‌افزاید. بررسی‌های عاطفی و روانی خوانندگان نشان می‌دهد در صورتی که آنان با متنی ارتباط مثبت برقرار کنند و آن را بپذیرند، فراگیری و یادگیری شان افزایش می‌یابد؛ از این رو، محتوای کتاب بایستی با توجه به زمینه عاطفی، شناختی و مهارتی خوانندگان ارائه شود. وجود عوامل برانگیزاننده در کنار زمینه‌هایی که دانشجو آگاهی‌های پیشین خود را با مطالب کتاب مرتبط کند و همچنین وجود امکاناتی در کتاب که خواننده

منابع

ایزدی، صمد؛ عابدینی، میمنت؛ منصوری، سیروس (۱۳۹۰). تحلیل محتوای تربیت بدنی در کتاب‌های درسی دوره ابتدایی، پژوهش نامه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی، شماره ۱۳، ص ۴۰-۲۷. ۲. ارضی، احمد (۱۳۸۸). شاخص‌های ارزیابی و نقد کتاب‌های درسی دانشگاهی، فصلنامه پژوهش و نگارش کتب دانشگاهی، شماره ۲۱.

حسینی، سید احمد (۱۳۹۲). از زبان مدیر کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی وزارت آموزش و پرورش: چهار نکته درباره چاپ کتاب‌های درسی امسال. ماهنامه صنعت چاپ، شماره ۳۸۱ □ دریافت شده از: <http://www.iranprint.com/fa/mag/inmag.php?id=1913>

رحمانی، مریم (۱۳۹۲). تحلیل وضعیت کتب مربوط به درس مدیریت سازمان‌های ورزشی در دانشگاه‌های ایران. پایان نامه ارشد مدیریت ورزشی دانشگاه پیام نور.

رضی، احمد (۱۳۸۸). شاخص‌های ارزیابی و نقد کتاب‌های درسی دانشگاهی. سخن سمت، شماره ۲۱، بهار ۱۳۸۸.

پارسا، محمد. (۱۳۷۴). روان‌شناسی تربیتی. تهران: انتشارات سخن.

رضوی، آمنه؛ نظرعلی، پروانه. (۱۳۸۶). تحلیل محتوای کتاب تربیت بدنی (۱) اول دبستان آموزش و پرورش ۱۳۷۹. پژوهش در علوم ورزشی، شماره یازدهم.

نوریان، م (۱۳۸۷). بررسی چگونگی به کارگیری اصل تاکید در طراحی تصاویر کتاب‌های درسی پایه دوم و پنجم دوره ابتدایی. اندیشه‌های نوین تربیتی، دوره ۴، شماره ۳.

نیک نفس، سعید؛ علی‌آبادی، خدیجه. (۱۳۹۲). نقش تحلیل محتوا در فرآیند آموزش و طراحی کتاب‌های درسی. مجله جهانی رسانه، دوره ۸، شماره ۲.

کشکر، سارا، قاسمی، حمید و تجاری، فرشاد (۱۳۹۰). مدیریت بازاریابی ورزشی. تهران: علم و حرکت.

قاسمی، حمید وهمکاران (۱۳۹۱). مدیریت برگزاری رویدادهای ورزشی دانشگاهی با تاکید بر دانشگاه پیام نور، ویرایش اول. معتمدنژاد، کاظم (۱۳۷۱). وسایل ارتباط جمعی. تهران: دانشگاه علامه طباطبایی (چاپ سوم).

<http://fa.wikipedia.org/wiki/%DA%A9%D8%AA%D8%A7%D8%A8>

<http://www.farsnews.com/newstext.php?nn=13920615000404>

Francisco M Esteves et al (2012). Sustainability in the Information Society: A Proposal Information Systems Requirements in View of the DPOBE Model for Organizational Sustainability. Conference on ENTERprise Information Systems / HCIST – International Conference on Health and Social Care Information Systems and Technologies.

S.J. Harrington, T (2005). Corporate culture, absorptive capacity and IT success. Guimaraes / Information and Organization.

N.M. AbuGhazaleh et al (2012). Perceptions and attitudes toward corporate website presence and its use in investor relations in the Jordanian context. Advances in Accounting, incorporating Advances in International Accounting.